

Складною проблемою для підняття якості вищої освіти в Україні є сучасний стан науково-дослідницької діяльності вищих навчальних закладів.

Світовою практикою, самим життям доведено, що лише тісне поєднання освіти з наукою є запорукою забезпечення високої якості освіти та належного інтелектуального супроводу державотворення. Це є й провідною вимогою Болонської декларації щодо інтеграції європейської вищої освіти [3].

Чи не головною причиною відсталості української науки, безумовно, є залишковий принцип її державного фінансування (до речі, як і освіти): 0,3-0,5% ВВП. Адже відомо, якщо в державі на науку припадає менше ніж 2% ВВП, розпочинаються руйнівні процеси не лише в самій науці, а й в економіці і суспільстві в цілому. Для прикладу цей показник складає 3,5% в Ізраїлі, 2,75 – в Японії, 2,05% - в США. Про абсолютну величину вкладень тут і говорити не доводиться. А це визначає і відповідну віддачу і відповідні наслідки, і відповідну перспективу соціально-економічного розвитку. Тому навіть передбачені Законом України «Про науку і науково-технічну діяльність» 1,7% ВВП не допоможуть розв'язати проблему.

Крім фінансування, однією з причин непривабливого стану вітчизняної наукової галузі є відсутність упродовж усіх років нашої державної незалежності хоча б якихось тут змін, не кажучи вже про реформування. Як наслідок, відбувалася і поки що продовжується саморуйнація галузі [3].

1. *Електронний ресурс: <http://uk.wikipedia.org/>* 2. *Педагогіка вищої школи. За ред. З. Н. Курлянд. — Київ: Знання, 2005. — 399 с*
3. *Електронний ресурс: <http://www.anvsu.org.ua/>*

ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТІВ ПРОФЕСІЙНОГО ЦИКЛУ

Навитка М.Л.

Національний університет "Львівська політехніка"

Питання про те "Як навчати?" особливо актуальне нині, оскільки вища школа повинна готувати своїх випускників до життя, до досягнення успіхів в ньому, до правильної поведінки в природі, суспільстві, державі, на виробництві. Навчання в інституті повинне прищепити студентам уміння ставити на початку своєї діяльності мету,

знаходити раціональні шляхи її досягнення, добиватися успіхів в цій діяльності.

Дослідження психологів і педагогів доводять, що відсутність успіхів в навчанні, відставання багатьох студентів пояснюється не природженою відсутністю здібностей, а застосуванням непродуктивних способів навчальної роботи, невмінням молодих людей вчитися. Отже, перед викладачами стоїть важливе завдання – навчити студента вчитися. Проте, це вміння не виникає само собою, а є результатом великої спільної діяльності викладача і студента, результатом застосування в навчальному процесі різних методів і прийомів навчання.

На сучасному етапі розвитку освіти викладач дістав можливість не слідувати, як раніше, суворим методичним приписам, а практично цілком орієнтуватися на творчий підхід до організації процесу навчання: вибирати програму і підручники із декількох альтернативних варіантів, оцінювати їх з позицій теорії методики викладання свого предмету, а також складати свої програми і навчальні матеріали до них.

Сьогодні сучасна освіта покликана забезпечити також і соціальну адаптацію студентів, сприяти їх суспільному і громадянському самовизначенню. Тому разом з формуванням інформаційної культури студентів в процесі навчання сьогодні усе більш актуальна активізація виховної діяльності в процесі навчання.

З метою удосконалення навчального процесу бажано використовувати нетрадиційні форми навчання або їх елементи. Це сприяє формуванню пізнавальних інтересів студента, так як він безпосередньо бере участь в діяльності з оволодіння знаннями, вміннями та навичками.

Викладач сьогодні працює у складних умовах, що пов'язані з постійним оновленням структури і змісту предмета. Необхідність постійного поновлення власних знань фактичного матеріалу приводить до того, що викладачі недостатньо уваги приділяють саме методиці викладання предмету. Саме володіння викладачем особистісно-орієнтованими загальноосвітніми технологіями, такими як розвиваюче, проблемне, модульне навчання позитивно впливає на розвиток студентів, підвищує рівень та якість їх знань. Необхідно враховувати також той факт, що самі по собі предмети професійного спрямування досить універсальні, тому саме при проведенні занять з цих предметів викладачі найбільше використовують інтерактивні методи, оскільки предмети постійно удосконалюються і розвиваються паралельно з науково-технічним прогресом і тут зупиняться і користуватись традиційними методами нераціонально.

В процесі викладання предметів професійного циклу досить широко використовуються проектні технології. Поширення проектного підходу пояснюється можливістю імітувати у навчальному кабінеті діяльність, що дійсно відбувається у реальному житті. Джерелом мотивації роботи студентів при створенні проектів є можливість використання сучасних видів обробки інформації, актуалізація отриманих раніше знань, застосування комп'ютера як засобу рішення власних конкретних завдань (наприклад, комп'ютерне оформлення практичних робіт, створення презентацій або організація комп'ютерного експерименту для наочного супроводу доповіді і т.д.). В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, уміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного і творчого мислення. Тому, якщо ми говоримо про метод проектів, то маємо на увазі спосіб досягнення мети через детальну розробку технологічної проблеми, яка повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим тим або іншим чином. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності. Щоб добитися такого результату, необхідно навчити молодь самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, використовуючи знання з різних областей, уміння прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів рішення, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Навчання при цьому будується на принципах особистісно-орієнтованої педагогіки, при цьому досягається розуміння і визнання особистості студента. У них формується здатність виявляти свої особливості, визначати, як вони сприймаються іншими, й з'являється потреба будувати свою поведінку з урахуванням можливої реакції інших.

Слід зауважити, що під час застосування нетрадиційних уроків, змінюється психологічний клімат в групі, тому що викладачу доводиться переорієнтовувати свою навчально-виховну роботу і роботу студентів на різноманітні види їхньої самостійної діяльності, на пріоритет діяльності дослідницького, пошукового, творчого характеру, що є в свою чергу одним із положень Болонського процесу.

1. Букатов В. М. Педагогічні тайнства дидактичних ігор: Посібник. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 126 с. 2. Використання гри для активізації навчально-виховного процесу: Посіб. для студ. пед. вузу та викладачів / Уклад.: Мішкурова В. Ф.; Пащенко М. І. – К.: Наук. світ, 2001. – 270 с. С. 3 – 12. 3. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. – К.: Вища школа, 2004 – 206 с. 4. Яворская

Г. Х. *Игра в дидактических моделях учебного процесса в высшей школе.* – Одесса: [НИРИО ОИВД], 2000. – 113 с.

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МОДЕЛЕЙ

Баран М.М., Васькович І.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

Сучасний рівень розвитку економіки ставить досить високі вимоги до економіко-математичної підготовки випускника вищого навчального закладу. Економетрія, як складова економіко-математичного моделювання відіграє важливу роль у набутті аналітичних знань майбутніх економістів. У зв'язку з цим якість викладання економетрії є одним із важливих чинників, які впливають на професійні навички майбутніх спеціалістів. Високорівневі навички економетричного моделювання дозволять випускникам вищих навчальних закладів володіти перевагами на висококонкурентному ринку праці.

Однією із цілей навчального процесу вищих навчальних закладів економічного спрямування є формування у студентів наукового представлення про економетричне моделювання та його застосування в економічному аналізі. Це все вимагає від студентів вільного володіння відповідним математичним апаратом, знаннями щодо статичної обробки емпіричних даних. Тому вкрай необхідним є якісне забезпечення знаннями студентів-економістів з таких дисциплін, як теорія ймовірностей, математична статистика та економетрика. Поряд із цими дисциплінами для побудови та аналізу економетричних моделей студентам необхідні також знання з економічних дисциплін, зокрема, мікро- та макроекономіки, фінансів, економіки підприємств тощо. Тому все актуальнішим постає питання міжпредметних зв'язків при вивченні економетрії.

Як показує практика [1], міжпредметні зв'язки у навчанні є конкретним проявом інтеграційних процесів, які сьогодні відбуваються у науці та у житті людей. Ці зв'язки відіграють дуже важливу роль у підвищенні практичної та науково-теоретичної підготовки студентів та допомагають їм оволодіти узагальненими характеристиками пізнавальної діяльності. Узагальненість дає змогу застосовувати набуті знання у конкретних ситуаціях при розгляді ряду питань як у навчальній, так і майбутній виробничій, науковій та